

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ทองคำเป็นสินค้าโภคภัณฑ์ (Commodity) ประเภทโลหะมีค่าชนิดหนึ่งที่มีแหล่งกำเนิดตามธรรมชาติ มีคุณสมบัติของความคงทนและมีความสวยงามในตัวเอง ประชาชนทั่วไปจึงนิยมนำทองคำมาใช้เป็นเครื่องประดับและเครื่องใช้ต่างๆ มาแต่ยุคโบราณ ต่อมาในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 ประเทศอังกฤษได้นำระบบมาตรฐานทองคำ (Gold Standard) มาใช้ทำให้ทองคำกลายเป็นสินค้าที่มีความสำคัญในระดับโลก ในภาคอุตสาหกรรมทองคำได้ถูกนำไปใช้ทั้งในอุตสาหกรรมการบิน อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ วงการแพทย์และทันตกรรม อีกทั้งยังมีบทบาทในฐานะที่เป็นสินทรัพย์ทุนสำรองระหว่างประเทศ (International Reserve) แม้ว่าระบบมาตรฐานทองคำได้ถูกยกเลิกไปแล้วในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 แต่ทองคำยังคงมีบทบาทในฐานะสินค้าโภคภัณฑ์ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจโลกอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

ในส่วนของประเทศไทยนั้นทองคำได้รับความสนใจทั้งในภาคอุตสาหกรรมและภาคธุรกิจการค้าเป็นอย่างมาก จากมูลค่าการนำเข้าและส่งออกทองคำของประเทศไทยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา พบว่าเพิ่มสูงขึ้นมากกว่า 100 % (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2555 : ออนไลน์) ประกอบกับราคาทองคำที่ได้ปรับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็วจาก 265 ดอลลาร์/ออนซ์ในปี 2544 เป็น 1,700 ดอลลาร์/ออนซ์ ในปัจจุบัน (KITCO, 2555 : ออนไลน์) สร้างความน่าสนใจให้การลงทุนในทองคำเป็นอย่างมาก จากผลตอบแทนที่สูงขึ้นอย่างรวดเร็วเมื่อเปรียบเทียบกับการลงทุนรูปแบบอื่น โดยบทบาทของทองคำในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปจากการซื้อเพื่อการออมใส่เป็นการออมและการลงทุนมากขึ้น ซึ่งในช่วงแรกทองคำถูกนำไปใช้จริงในอุตสาหกรรมต่างๆ และทำให้ปริมาณทองคำในโลกลดลงอย่างมาก จึงมีการคิดค้นรูปแบบการลงทุนในทองคำมากมายไม่ว่าจะเป็น ทองคำแท่ง เหรียญทองคำ กองทุนทองคำ Gold ETF และสัญญาซื้อขายทองคำล่วงหน้า

“สัญญาซื้อขายทองคำล่วงหน้า” (Gold Futures) คือการลงทุนทองคำล่วงหน้าที่มีเป้าหมายให้นักลงทุนกระจายความเสี่ยงและใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงด้านราคาของทองคำ (ผู้จัดการ 360, 2552 : 111-113) เป็นรูปแบบการลงทุนที่สามารถตอบโจทย์นัก

ลงทุนที่ต้องการเก็งกำไรจากราคาทองคำโดยไม่ต้องส่งมอบทองคำจริง ซึ่งช่วยลดปัญหาการขาดแคลนทองคำ ความปลอดภัยในการเก็บรักษา รวมไปถึงปัญหาจากราคาทองคำของสมาคมค้าทองคำที่บางครั้งไม่ตรงกับราคาจริงของตลาดโลก นอกจากนี้ราคาทองคำที่ผันผวนยังทำให้นักลงทุนสามารถทำกำไรจากราคาทองคำได้มากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังใช้เงินลงทุนเพียง 10% ของมูลค่าสินค้าเป็นการวางหลักประกัน ซึ่งแตกต่างจากการลงทุนทองคำในรูปแบบอื่นที่ใช้เงินลงทุน 100% จึงทำให้สัญญาซื้อขายทองคำล่วงหน้ากลายเป็นรูปแบบการลงทุนที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก โดยจะเห็นได้จากยอดเทรดในช่วง 3 เดือนแรกปริมาณซื้อขายเฉลี่ยวันละ 600 – 800 สัญญา ซึ่งเมื่อคำนวณออกมาเป็นน้ำหนักทองคำแท่งพบว่าปริมาณทองคำที่ซื้อขายในตลาดสัญญาซื้อขายทองคำล่วงหน้ามีจำนวนใกล้เคียงกับทองคำแท่งที่ซื้อขายในตลาด OTC สะท้อนให้เห็นแนวโน้มตลาดสัญญาซื้อขายทองคำล่วงหน้าที่สามารถเติบโตขึ้นได้อีกมากในอนาคต (ประชาชาติธุรกิจ, 2552 : ออนไลน์) ซึ่งในปัจจุบันนั้นจำนวนสัญญาที่ซื้อขายในตลาดสัญญาซื้อขายทองคำล่วงหน้าโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 15,000 สัญญาต่อวัน (ตลาดอนุพันธ์, 2554 : ออนไลน์) นอกจากนี้ยังพบว่าหลังจากที่เริ่มเปิดซื้อขายมา 2 ปี ตลาดสัญญาซื้อขายทองคำล่วงหน้าของไทยมีปริมาณการซื้อขายมากที่สุดติดอันดับ 1 ใน 5 ของโลก (กรุงเทพธุรกิจ, 2555 : ออนไลน์) แสดงถึงการเติบโตของตลาดและความต้องการลงทุนในสัญญาซื้อขายทองคำล่วงหน้าที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยแนวโน้มการเติบโตของจำนวนสัญญาซื้อขายทองคำล่วงหน้าในส่วน of สัญญา 50 บาท ในปี 2554 มีการเติบโตเพิ่มขึ้น 129% เมื่อเทียบกับปี 2553 และปี 2553 เติบโตเพิ่มขึ้น 154% เมื่อเทียบกับปี 2552 ส่วนสัญญาซื้อขายทองคำล่วงหน้าสัญญา 10 บาท ปี 2554 มีการเติบโตเพิ่มขึ้นถึง 1,117% จากปี 2553 (ตลาดอนุพันธ์, 2555 : ออนไลน์)

อำเภอเมืองเชียงใหม่ถือเป็นเมืองที่มีศักยภาพและมีความต้องการลงทุนสูงโดยเป็นเมืองที่มีปริมาณซื้อขายหลักทรัพย์สูงสุดอันดับ 2 ของประเทศไทยรองจากกรุงเทพมหานคร (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2548 : ออนไลน์) และบริษัทหลักทรัพย์ต่างก็ขยายสาขาเพื่อรองรับกับความต้องการของนักลงทุนที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากจำนวนบริษัทหลักทรัพย์ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ เพิ่มขึ้นจาก 14 บริษัท 20 ห้องค้าในปี 2548 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2548 : ออนไลน์) เป็น 18 บริษัท 23 ห้องค้า (การค้าการลงทุน, 2555 : ออนไลน์) และโบรกเกอร์ร้านทองอีก 3 บริษัทในปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2555 : ออนไลน์) แสดงถึงการตอบสนองต่อความต้องการลงทุนในทองคำที่เพิ่มขึ้นรวมถึงภาวะการแข่งขันของตลาดสัญญาซื้อขายทองคำล่วงหน้า โดยในส่วนของการแข่งขันของบริษัทหลักทรัพย์และโบรกเกอร์ร้านทองในอำเภอเมืองเชียงใหม่ นั้น จะเน้นการส่งเสริมการตลาดโดยนำเสนอโปรโมชั่นต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการลดค่าธรรมเนียมการซื้อขาย การแจกโปรแกรมกราฟดูราคาทอง

การมอบของรางวัลเมื่อซื้อขายเป็นจำนวนมาก เป็นต้น และเน้นความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่การตลาดที่ให้คำแนะนำประกอบการลงทุนเป็นหลัก เพราะเป็นช่วงแรกของการแนะนำสัญญาซื้อขายทองคำล่วงหน้า เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและดึงดูดให้นักลงทุนตัดสินใจลงทุนได้ง่ายขึ้น

เนื่องจากการลงทุนในสัญญาซื้อขายทองคำล่วงหน้ากำลังได้รับความสนใจจากนักลงทุนและตลาดมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว ประกอบกับภาวะการแข่งขันระหว่างโบรกเกอร์และบริษัทหลักทรัพย์ต่างๆ ที่รุนแรงขึ้น ผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษาถึงปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีผลต่อนักลงทุนในอำเภอเมืองเชียงใหม่ในการลงทุนในสัญญาซื้อขายทองคำล่วงหน้า เพราะเป็นส่วนสำคัญที่นักลงทุนสามารถรับรู้และใช้ในการเปรียบเทียบเพื่อตัดสินใจลงทุน เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปเป็นแนวทางสำหรับโบรกเกอร์ร้านทองและบริษัทหลักทรัพย์ต่างๆ ในการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมและความต้องการของนักลงทุนสัญญาซื้อขายทองคำล่วงหน้าต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีผลต่อนักลงทุนในอำเภอเมืองเชียงใหม่ในการลงทุนในสัญญาซื้อขายทองคำล่วงหน้า

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีผลต่อนักลงทุนในอำเภอเมืองเชียงใหม่ในการลงทุนในสัญญาซื้อขายทองคำล่วงหน้า
2. สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดให้สอดคล้องกับความต้องการของนักลงทุน เพื่อขยายฐานลูกค้าของโบรกเกอร์ที่เปิดให้ลงทุนในสัญญาซื้อขายทองคำล่วงหน้า

1.4 นิยามศัพท์

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ หมายถึง ปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การดำเนินธุรกิจด้านการตลาดให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด บุคลากร กระบวนการ และลักษณะทางกายภาพ ซึ่งส่งผลต่อการลงทุนในสัญญาซื้อขายทองคำล่วงหน้า

สัญญาซื้อขายทองคำล่วงหน้า หมายถึง สัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่มีทองคำเป็นสินค้าอ้างอิง โดยจัดอยู่ในกลุ่มตราสารทางการเงิน ประเภทตราสารอนุพันธ์ (Derivatives) ลักษณะของ

สัญญาจะมีการตกลงระหว่างคู่สัญญา 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเป็นผู้จะซื้อและอีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้จะขายสินทรัพย์ตามราคาที่ตกลงในอนาคต ดังนั้นผู้ซื้อจะมีภาระหน้าที่ผูกพันที่จะต้องรับมอบสินค้าและชำระราคาและผู้ขายมีหน้าที่ต้องส่งมอบสินค้าและชำระเงินตามที่ได้ตกลงไว้ ในวันที่สัญญาครบกำหนดอายุในอนาคต (Maturity Date หรือ Delivery Date) โดยจะเป็นการซื้อขายในตลาดทางการ (Exchange)

นักลงทุน หมายถึง นักลงทุนบุคคล (Individual Investors) ที่มีประสบการณ์ซื้อขายสัญญาซื้อขายทองคำล่วงหน้ากับโบรกเกอร์ร้านทองหรือบริษัทหลักทรัพย์ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างผลตอบแทนส่วนบุคคล

พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง การแสดงออกของบุคคลแต่ละบุคคลในการค้นหา การเลือกซื้อ การใช้ การประเมินผลหรือการจัดการต่อการลงทุนในสัญญาซื้อขายทองคำล่วงหน้า ซึ่งผู้บริโภคคาดว่าจะสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้